

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Orava, Maija-Liisa			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Eturyhmien tarjoama vaalirahoitus : vaikutukset ehdokkaiden poliittisiin kantoihin sekä äänestäjiin			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 89 s., 10 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Eturyhmät ovat voimakkaita ulkoparlamentaarisia toimijoita nykyisissä edustuksellisen demokratian maissa. Taloudellisia eturyhmiä ovat esimerkiksi erilaisia kaupallisia etuja ajavat järjestöt. Aatteellisia eturyhmiä ovat esimerkiksi ympäristöjärjestöt ja erilaisten vähemmistön etuja ajavat liikkeet. Tässä tutkielmassa tarkastellaan, miten eturyhmät voivat vaikuttaa poliittiseen päätöksentekoon vaalilahjoitusten avulla. Eturyhmien vahva asema ja huomattavat lahjoitukset muun muassa vaalien yhteydessä ovat herättäneet viime vuosina voimakasta keskustelua Yhdysvalloissa ja monissa Euroopan maissa. On esiintynyt huolta siitä, että varakkaat eturyhmät voivat muokata politiikkaa haluamaansa suuntaan yleisen edun kustannuksella. Muun muassa Yhdysvalloissa otettiin käyttöön vuonna 2002 lakiuudistus Bipartisan Campaign Reform Act of 2002 (BCRA), joka rajoittaa ehdokkaille suuntautuvia lahjoituksia.</p> <p>Tutkielmassa analysoidaan vaalikilpailua kaksipuoluejärjestelmässä, kun toimijoina ovat eturyhmät, poliitikot ja äänestäjät. Luvussa 4 tarkastellaan mallia, jossa kaksi puoluetta kilpailee vaalivoitosta. Eturyhmillä voi olla kaksi motiivia vaalilahjoitusten antamiseen: ne voivat pyrkiä vaikuttamaan lahjoituksillaan puolueiden valitsemaan politiikkaan (vaikutusmotiivi) tai ottaa puolueiden politiikan annettuna ja pyrkiä vaikuttamaan suosikkipuolueensa vaalivoiton todennäköisyyteen (vaalimotiivi). Vaikutusmotiivin tapauksessa eturyhmien lahjoitustarjoukset muotoillaan yhteisen edustuksen (common agency) -mallin mukaisesti, jolloin tiettyä puolueen valitsemaa poliittista kantaa vastaa tietyn suuruinen lahjoitus. Äänestäjät jakautuvat politiikan suhteen asiantunteviin ja epätietoisiin, joista nimenomaan jälkimmäisiin on mahdollista vaikuttaa vaalikampanjoinnin avulla.</p> <p>Luvussa 4 johdetaan tulos, jonka mukaan eturyhmien lahjoituksia ohjaa aina vaikutusmotiivi. Tällöin lahjoitukset suuntautuvat molemmille puolueille, mutta etukäteen suositummaksi oletettu puolue saa vaalilahjoituksia enemmän kuin vähemmän suosittu puolue. Poliittisessa tasapainossa puolueet maksimoivat eturyhmän jäsenten kokonaishyödyn ja asiantuntevien äänestäjien kokonaishyödyn painotettua summaa. Vaalimotiivin mukaisia lahjoituksia voi tehdä kummankin puolueen kohdalla ainoastaan yksi eturyhmä ja vain silloin, kun tietyn puolueen vaalivoitosta koitua hyöty kyseiselle eturyhmälle on tarpeeksi suuri.</p> <p>Luvussa 5 tarkastellaan istuvan poliitikon ja haastajan välistä vaalikilpailua ei-informatiivisen signaalointimallin valossa. Vain istuva poliitikko voi saada vaalilahjoituksia eturyhmiltä, joilla on sisäpiiritietoa tämän henkilökohtaisista ominaisuuksista kuten pätevyydestä. Eturyhmät toteuttavat lahjoituksissaan vain vaikutusmotiivia ja suunnittelevat lahjoitustarjouksensa yhteisen edustuksen -mallin mukaisesti. Haastaja ei voi saada vaalirahoitusta, joten hän valitsee mediaaniäänestäjän ideaalipolitiikan. Äänestäjät ovat mallissa täysin rationaalisia.</p> <p>Luvun 5 mallissa vaalimainonnan ei oleteta tarjoavan suoraa tietoa ehdokkaan politiikasta vaan signaloivan äänestäjille ehdokkaan ominaisuuksia epäsuorasti kampanjakulutuksen suuruuden eli vaalimainonnan näkyvyyden kautta. Luvussa johdetaan paljastava tasapaino, jossa äänestäjät ovat täysin informoituja istuvan poliitikon todellisista ominaisuuksista. Jos äänestäjät eivät havaitse tämän pätevyyttä suoraan, he pystyvät päättelemään sen poliitikon vaalimainonnan perusteella. Lopuksi tarkastellaan myös eturyhmien tarjoaman vaalirahoituksen hyvinvointivaikutuksia ja johdetaan tulos, jonka mukaan eturyhmien vaalilahjoitusten kieltäminen parantaa tiettyjen oletusten vallitessa mediaaniäänestäjän hyvinvointia.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords eturyhmät vaalit lahjoitukset vaalikampanjat common agency hyvinvointi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			